

NEZÁVÄZNÉ USMERNENIE

K ZAPÁJANIU VLASTNÝCH ZAMESTNANCOV DO DOBROVOĽNÍCTVA

Aplikácii § 2 ods. 1 písm. b) Zákona č. 406/2011 Z.z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov („**Zákon o dobrovoľníctve**“), ktorého znenie je:

„...nevykonáva pre orgán alebo funkcionára právnickej osoby, ktorej je zamestnancom, žiakom alebo študentom...“

Nezáväzné usmernenie:

Dobrovoľnícku zmluvu je možné uzatvoriť aj so zamestnancom v prípade, ak:

- *Dobrovoľnícka činnosť je vykonávaná mimo pracovného času;*
- *Predmet činnosti je jednoznačne odlišný od pracovnej činnosti vykonávanej v rámci pracovnoprávneho vzťahu;*
- *Sú dodržané ostatné ustanovenia Zákona o dobrovoľníctve.*

Dobrovoľník nevykonáva dobrovoľnícku činnosť pre orgán alebo funkcionára právnickej osoby, ak je zamestnancom, žiakom alebo študentom tejto právnickej osoby. To znamená, že fyzická osoba, ktorá je zamestnancom, žiakom alebo študentom právnickej osoby, sa nepovažuje za dobrovoľníka, ak svoju činnosť vykonáva v prospech funkcionára (napr. člena riadiaceho, kontrolného alebo dozorného orgánu) alebo orgánu tejto právnickej osoby.

Medzi takéto orgány patria:

- valné zhromaždenie, konateľ, predstavenstvo, komplementári, komanditisti, správna rada, dozorná rada;
- štatutárne orgány akejkoľvek právnickej osoby;
- orgány upravené internými dokumentmi danej právnickej osoby (napr. valné zhromaždenie, dozorná rada, správna rada);
- iné funkcie, ako napríklad riaditeľ neziskovej organizácie, správca nadácie, starosta obce, mestská rada, miestne zastupiteľstvo, prednosta okresného úradu, vedúci služobného úradu, minister, riaditeľ školy, dekan fakulty, rektor univerzity.

Zdôvodnenie:

Dobrovoľnícka činnosť je činnosť vykonávaná v súlade s napĺňaním verejného záujmu. Zákon o dobrovoľníctve vymedzuje v § 3 ods. (6) definíciu verejného záujmu nasledovne „*Napĺňaním verejného záujmu na účely tohto zákona je poskytovanie spoločensky prospešnej služby pre spoločnosť ako celok*“

a pre neobmedzený okruh fyzických osôb uvedených v odseku 1¹. Napĺňaním verejného záujmu je aj poskytovanie spoločensky prospešnej služby pre skupinu osôb, ktorú je možné identifikovať podľa územného záujmu alebo členského záujmu.“

V súlade s vyššie uvedenou definíciou verejného záujmu a potrebou eliminovať nedôvodné obmedzenia pri možnom zapájaní fyzických osôb do dobrovoľníctva, nezáväzne odporúčame pri výklade a aplikácii § 2 ods. 1 písm. b) Zákona o dobrovoľníctve sa riadiť výkladom podľa účelu zákona, nie jeho striktným jazykovým výkladom.

Fyzická osoba môže vykonávať rovnakú činnosť v pozícii zamestnanca aj dobrovoľníka, avšak na to, aby išlo o dobrovoľnícku činnosť ju **musí vykonávať mimo pracovných povinností**, teda mimo pracovného času, pretože súbeh dobrovoľníckej činnosti a činnosti vykonávanej v pracovnoprávnom vzťahu (v štátnozamestnaneckom pomere, služobnom pomere alebo činnosti vykonávanej v rámci študijných povinností) je vylúčený.

Dodržaním vyššie popísaných podmienok nedôjde k narušeniu pôvodného zámeru zákonodarcu.

Takáto aplikácia umožní širšie zapojenie zamestnancov do dobrovoľníckych aktivít bez toho, aby došlo k ohrozeniu ich pracovných povinností alebo právnej integrity zamestnávateľa.

Autor: Platforma dobrovoľníckych centier a organizácií

Odborný konzultant: JUDr. Róbert Ďuriška, advokátsky koncipient | KILIAN LEGAL s. r. o.

¹ § 3 (1) Dobrovoľník v súlade s napĺňaním verejného záujmu vykonáva dobrovoľnícku činnosť najmä

- a) pre osoby so zdravotným postihnutím, cudzincov a osoby bez štátnej príslušnosti, osoby počas výkonu trestu odňatia slobody alebo ochrannej výchovy a po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, z výkonu väzby a z výkonu ochrannej výchovy, drogovu a inak závislé osoby, nezaopatrené deti, osoby, ktorým sa poskytuje zdravotná starostlivosť podľa osobitného predpisu 1a) a im blízke osoby, 1b) osoby odkázané na starostlivosť iných osôb, seniorov, osoby trpiace domácim násilím a nezamestnané osoby alebo pri poskytovaní verejnoprospešných činností a ďalších činností v oblasti sociálnych vecí a zdravotníctva,
- b) v neformálnom vzdelávaní v práci s mládežou a v činnostiach v oblasti práce s mládežou,
- c) pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí, pri humanitárnej pomoci, záchrane života a zdravia, v civilnej ochrane, ochrane pred požiarimi a pri uskutočňovaní rozvojových programov v rámci projektov domácich, zahraničných a medzinárodných organizácií,
- d) pri tvorbe, ochrane, udržiavaní alebo zlepšovaní životného prostredia, pri starostlivosti o ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva a pri organizovaní kultúrnych, športových, telovýchovných, charitatívnych, vzdelávacích a osvetových podujatí,
- e) pri odstraňovaní foriem sociálneho a ekonomického znevýhodnenia a znevýhodnenia vyplývajúceho z dôvodu veku, zdravotného stavu a zdravotného postihnutia, ktorého cieľom je zabezpečiť rovnosť príležitostí v praxi podľa osobitného zákona,
- f) pri začleňovaní osôb žijúcich v sociálne vylúčenom spoločenstve do spoločnosti, najmä pri odstraňovaní všetkých foriem ich znevýhodnenia,
- g) pri administratívnych prácach pre verejnú správu.